INITIATIEFVOORSTEL

Raadsvergadering 24 november 2026 **Agendapunt nr.** **Corsanr**. 26.152138	**Toekomstbestendige koers voor Museum Rijswijk (IV 26 001)**

Aan de Raad,

1. Onderwerp
   Initiatiefvoorstel Toekomstbestendige koers voor Museum Rijswijk van raadsleden Yoram van der Meij van Beter voor Rijswijk en Tobias Steijn van Rijswijks Belang.

2. Beoogd effect voorstel
   Het doel van dit initiatiefvoorstel is om richting te geven aan een toekomstbestendige koers voor Museum Rijswijk en het college te verzoeken de benodigde stappen te zetten om deze koers zorgvuldig en onderbouwd vorm te geven.

3. Inleiding
   In het coalitieakkoord Duidelijkheid en daadkracht is afgesproken dat de gemeente onderzoekt hoe de toekomstige positionering, financiering en het vastgoedbeheer van Museum Rijswijk het beste kunnen worden ingericht. Dit onderzoek wordt uitgevoerd op basis van een maatschappelijke kosten-batenanalyse, waarin verschillende scenario's worden vergeleken.

   Deze afspraak vormt de basis voor dit initiatiefvoorstel. Museum Rijswijk is een waardevolle plek in onze stad. Het Tollenshuis is voor veel inwoners een herkenbare en vertrouwde omgeving waar cultuur en geschiedenis samenkomen. Het museum vertelt verhalen, brengt mensen bij elkaar en draagt zichtbaar bij aan de culturele identiteit van Rijswijk. De gemeenteraad vindt daarom dat het museum een toekomstbestendige koers verdient. Met dit initiatiefvoorstel geeft de gemeenteraad richting aan die koers en verzoekt het college om de benodigde stappen te zetten om de toekomst van Museum Rijswijk zorgvuldig en doelgericht vorm te geven. De coalitie hecht aan een open en verbindende bestuurscultuur en wil dit onderwerp samen met alle fracties bespreken, zodat verschillende perspectieven het debat verrijken en bijdragen aan breed gedragen keuzes.

4. Argumenten

   De gemeente is al jarenlang intensief betrokken bij Museum Rijswijk. De jaarlijkse subsidie vormt een structureel onderdeel van de gemeentelijke begroting en steeg van € 429.934 in 2021 naar € 485.846 in 2024. Daarnaast verstrekte de gemeente in 2018 drie leningen ter waarde van € 751.000, waarmee het plan Museum nieuwe stijl kon worden voortgezet.

   Ondanks deze substantiële steun zijn verschillende doelstellingen uit het plan — zoals een versterkte erfgoedfunctie, educatieve programma's voor basisscholen, het GlazenHuis en een volwaardige horecavoorziening — in 2026 nog niet gerealiseerd. Tegelijkertijd is de financiële positie van het museum kwetsbaar: in 2025 kwam bijna 80% van de totale inkomsten uit gemeentelijke subsidie. De bezoekersaantallen dalen en de omzet is sinds 2023 met 23% afgenomen.

   Deze ontwikkelingen laten zien dat de huidige situatie niet duurzaam is. Een toekomstbestendig museum vraagt om een bredere en stabielere inkomstenmix, meer eigen verdienvermogen en een duidelijke strategie voor de lange termijn. Alleen dan kan het museum zijn functie behouden, zich verder ontwikkelen en blijvend waarde toevoegen aan de stad.
   De gemeenteraad heeft de verantwoordelijkheid om publieke middelen doelmatig in te zetten en te zorgen dat culturele voorzieningen toekomstgericht worden ondersteund. Daarom is herbezinning noodzakelijk.

Voorgestelde aanpak
Met dit initiatiefvoorstel vraagt de gemeenteraad het college om onderstaande stappen te zetten om de toekomstbestendigheid van Museum Rijswijk te versterken.

Stap 1. Meer financiële onafhankelijkheid
Een toekomstbestendig museum heeft een stevig eigen inkomstenmodel. Daarmee kan het beter inspelen op ontwikkelingen en investeren in kwaliteit en innovatie. Dit versterkt bovendien het cultureel ondernemerschap dat past bij een moderne, veerkrachtige instelling.

De raad verzoekt het college om de jaarlijkse subsidie geleidelijk en zorgvuldig te verminderen. Uit het onafhankelijke onderzoek volgt welk minimumsubsidieniveau noodzakelijk is om de maatschappelijke functie van het museum verantwoord te kunnen blijven uitvoeren.

Deze aanpak sluit aan bij het coalitieakkoord: “Als voorwaarde voor subsidies wordt van aanvragers verwacht dat zij zelf zorgen voor een deel van de inkomsten en bijdragen aan maatschappelijke doelen in Rijswijk.”

Stap 2. Versterking van de maatschappelijke meerwaarde
De raad vraagt het college om het museum te stimuleren tot een sterkere verbinding met de Rijswijkse samenleving — via samenwerking met ondernemers, scholen, vrijwilligers, culturele partners en organisatoren van lokale evenementen. Een museum dat zichtbaar is in de dorpskern en actief deelneemt aan het leven in de stad draagt aantoonbaar bij aan de maatschappelijke waarde.

Stap 3. Herstel van de erfgoedfunctie
Erfgoed laat zien wie we zijn en waar we vandaan komen. De gemeenteraad vindt het belangrijk dat een museum dat de naam Rijswijk draagt deze geschiedenis zichtbaar en toegankelijk maakt. Daarom verzoekt de raad het college om te zorgen voor een stevige herwaardering van de erfgoedfunctie, onder meer door:

- Extra tentoonstellingsruimte voor Rijswijks erfgoed – zodat inwoners hun geschiedenis kunnen zien en beleven.
- Bruikleen van objecten uit het gemeentearchief – om de collectie te verrijken en historische verhalen breder te tonen.
- Samenwerking met erfgoedpartners – zoals de Historische Vereniging Rijswijk.
- Regelmatige wisseling van erfgoedobjecten – zodat het aanbod actueel en dynamisch blijft.
- Samenwerking met regionale musea en archieven – om een breder en afwisselender erfgoedaanbod te realiseren en meer bezoekers uit de regio aan te trekken.

Deze stappen geven richting aan een toekomstbestendig museum. Om deze koers zorgvuldig te bepalen, is een goed onderbouwd inzicht nodig in de mogelijke scenario’s voor de toekomst van Museum Rijswijk. Daarom is aanvullend onafhankelijk onderzoek noodzakelijk.

Onafhankelijk onderzoek
Het museum is van grote waarde voor onze stad. Daarom vraagt de gemeenteraad het college om de toekomst van Museum Rijswijk met zorg en aandacht vorm te geven. Het onafhankelijke onderzoek — zoals afgesproken in het coalitieakkoord — helpt daarbij door inzicht te geven in de scenario’s die het meest doelmatig zijn en het grootste maatschappelijke effect hebben.
De raad stelt voor dat het onderzoek in ieder geval de volgende resultaten oplevert:

- Nieuw financieel verbeterplan — waarin staat hoe het museum structureel meer eigen inkomsten kan genereren.
- Diversificatie van inkomsten — via horeca, educatie, fondsenwerving, samenwerkingen, verhuur of andere passende activiteiten.
- Versterking van cultureel ondernemerschap — zodat het museum actief kansen benut en nieuwe doelgroepen bereikt.
- Samenwerkingen voor financiële stabiliteit — met lokale organisaties, bedrijven of fondsen die zowel inhoudelijke als financiële meerwaarde bieden.

Door deze stappen te zetten, kan Museum Rijswijk uitgroeien tot een instelling die cultureel waardevol blijft én financieel stevig en toekomstgericht wordt. Dit is in het belang van het museum, de stad en sluit aan bij de gezamenlijke ambitie om publieke middelen doelmatig en verantwoord in te zetten.

Griffier	de burgemeester,
J.A. Massaar, Bpa	H. Sahin

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 24 november 2026
Gelezen het voorstel van de fracties Beter voor Rijswijk en Rijswijks belang d.d. 3 september 2026, nr. IV 26 001 Toekomstbestendige koers voor Museum Rijswijk.

BESLUIT:

1. Het college opdracht te geven een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar de toekomstige positionering, financieringsconstructie en vastgoedbeheer van Museum Rijswijk.

2. Dit onderzoek uit te voeren op basis van een maatschappelijke kosten-batenanalyse, waarin de huidige situatie wordt vergeleken met meerdere scenario's.

3. De uitkomsten van dit onderzoek uiterlijk voor 1 juli 2027 aan de raad voor te leggen, inclusief een overzicht van de onderzochte scenario's en de daarbij behorende maatschappelijke en financiële effecten.

4. Het college te verzoeken om vervolgens voor 1 november 2027, in samenwerking met het museum, een nieuw financieel verbeterplan op te stellen waarin wordt beschreven:
    a. hoe het museum structureel meer eigen inkomsten kan genereren;
    b. welke stappen nodig zijn om te komen tot een stabiele en toekomstbestendige inkomstenmix.

5. Het college te verzoeken om voor 1 november 2027 met Museum Rijswijk afspraken te maken over het versterken van de maatschappelijke meerwaarde, waaronder:
    a. samenwerking met lokale ondernemers, scholen en culturele partners;
    b. zichtbaarheid bij evenementen in de dorpskern;
    c. jaarlijkse interne evaluatie van de maatschappelijke impact.

6. Het college opdracht te geven met Museum Rijswijk voor 1 november 2027 afspraken te maken over het herstel van de erfgoedfunctie en daarbij ook aandacht te besteden aan samenwerking met regionale musea en archieven – om een breder en afwisselender erfgoedaanbod te realiseren en meer bezoekers uit de regio aan te trekken.

7. Het college te verzoeken de raad jaarlijks te informeren over de voortgang van:
    a. het onafhankelijke onderzoek;
    b. de uitvoering van het financieel verbeterplan;
    c. de stappen die worden gezet om maatschappelijke meerwaarde en erfgoedfunctie te versterken.

8. De resultaten van het onderzoek en de voorgestelde vervolgstappen te betrekken bij de besluitvorming over toekomstige subsidierelaties en gemeentelijke ondersteuning van Museum Rijswijk, ingaande per 2028.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn vergadering van 17 november 2026

De gemeenteraad,
de griffier, de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa H. Sahin